

وزارت مسکن و شهرسازی
مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری

خط مشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی

مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری

مورد تأیید شورای پژوهشی مرکز
(مصوب چهاردهمین جلسه هیأت اُمنّا)
مورخ ۸۸/۰۵/۲۷

به نام خداوند جان و خرد

شناسنامه‌ی کتابچه:

وزارت مسکن و شهرسازی- مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری
خطمشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی مرکز

تهیه و تدوین: حوزه‌ی معاونت پژوهشی و آموزشی (تنظیم و ویرایش نهایی: منوچهر معظمی)
زیر نظر: هیأت امنای مرکز (با همراهی شورای پژوهشی مرکز)
شمارگان:

ناشر: انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری

سال انتشار: ۱۳۸۸

فهرست:

یادداشت ریاست مرکز	۴
مقدمه	۵
رساله (Doctrine)	۶
چشم‌انداز و یا افق (Vision)	۷
اهداف راهبردی و سیاست‌ها (Strategic Plans)	۸
مأموریت (Mission)	۱۰
برنامه‌ی اجرایی و عملیاتی (Action Plans)	۱۳
ضمیمه خط مشی (بخش جنبی متن خط‌مشی)	۱۸
الف- ارکان و سازمان پژوهش	۱۹
ب- سازوکار هدایت پژوهش‌ها	۲۰

یادداشت ریاست مرکز

مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، به عنوان تنها مرکز پژوهشی دولتی در امر شهرسازی و معماری، نه در رقابت با دیگر مؤسسات و نهادهای مطالعاتی و پژوهشی، بلکه در تعامل با آنها، به عنوان نهاد هدایت‌گر و حمایت‌کننده در حوزه‌ی پژوهش معماری و شهرسازی کشور، عمل می‌کند. این مرکز به عنوان کانون اندیشه‌ورزی در معماری و شهرسازی کشور و بازوی علمی و فکری شورای عالی شهرسازی و معماری در پاسخگویی به نیازهای تخصصی در عرصه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی در سطح کشور به انجام وظایف قانونی خود می‌پردازد.

مجلد حاضر گویای نگرش، سیاست و روند مدیریت و انجام پژوهش، ارائه‌ی آموزش کاربردی و کوتاه‌مدت و نیز ترویج و گسترش دستاوردهای علمی و فنی در این مرکز است که تحت عنوان خطمشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی، تبیین و تدوین گردیده است.

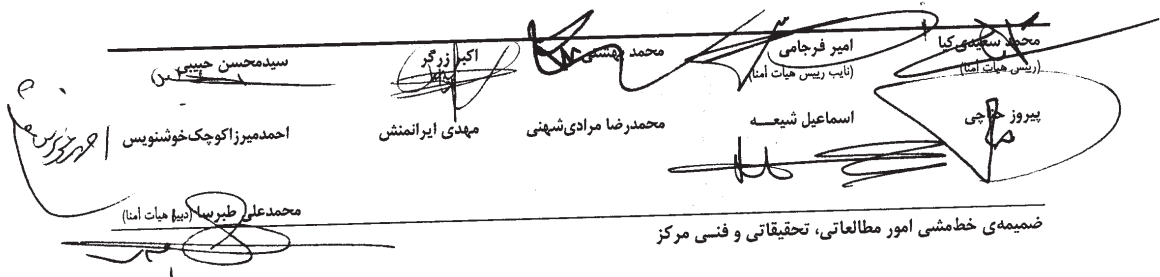
ویرایش ابتدایی این خطمشی توسط هیأت‌أمناء در هشتمین و دهمین جلسه مورد بررسی قرار گرفت و بخشهایی از آن در دهمین نشست هیأت‌أمناء، خردادماه ۸۷، به تصویب رسید. سایر بخش‌ها نیز بر اساس نظرات اعضا، اصلاح و تکمیل گردید که به دلیل حساسیت و اهمیت موضوع، ویرایش نهایی خط مشی در دوازدهمین نشست بررسی شد و طی چهاردهمین نشست (مورخ ۱۳۸۸/۰۵/۲۷)، به همراه ضمیمه‌ی خطمشی (ارکان و سازمان پژوهش و نیز سازوکار هدایت پژوهش‌ها)، تأیید و تصویب گردید.

در ویرایش نهایی خطمشی مرکز، تلاش گردیده تا با نگاه به سند چشم‌انداز بیست‌ساله‌ی کشور و بر اساس تطبیق با سیاست‌های مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی دستگاه‌های اجرایی (ابلاغیه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری)، متن مربوطه، تهیه و تنظیم شود.

این مجموعه، حاصل تلاشی است که با نظارت اعضای محترم هیأت‌أمناء و همراهی شورای پژوهشی مرکز، توسط معاونت پژوهشی و آموزشی مرکز تهیه گردیده است. مرکز امیدوار است که بتواند با قدم نهادن در مسیر ترسیم شده در این خطمشی، مجموعه‌ی فعالیت‌های خود را در آینده‌ای نزدیک، غنی‌تر سازد.

در پایان، ضمن تشکر از کلیه‌ی اعضای محترم هیأت‌أمناء به ویژه جناب آقای محمد سعیدی‌کیا (رییس محترم وقت هیأت‌أمنای مرکز) و نیز تقدیر از زحمات معاونت پژوهشی و آموزشی مرکز و سایر دست‌اندرکاران تهیه و تصویب این خطمشی، امید است با همکاری همه‌ی علاقه‌مندان، پژوهشگران و صاحب‌نظران، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری بتواند تصویر گویا و به هم پیوسته‌ای از پیوندهای فرهنگ و معماری در پژوهش‌ها و سایر اقدامات خود، حاصل و به جامعه‌ی علمی و دانشگاهی تقدیم نماید؛ به گونه‌ای که برای اندیشمندان و نوآوران قلمرو خلاق فرهنگ، الهام‌بخش و برای پژوهندگان و جویندگان، وسیله‌ای برای آموزش و پژوهش باشد.

محمد علی طبرسا- رییس مرکز

سید محسن حبیبی
 اکبر زرگر
 محمد سعیدی‌کیا
 امیر فرجامی
 محمد رضا مرادی‌شهنی
 اسماعیل شیعیه
 بیروز حاجی
 احمد میرزا کوچک‌خوشنویس
 مهدی ایرانمنش
 محمد علی طبرسا (رییس هیأت‌أمناء)

ضمیمه‌ی خطمشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی مرکز

خط‌مشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی مرکز، نگرش، سیاست و روند مدیریت و انجام پژوهش، ارائه‌ی آموزش کاربردی و کوتاه مدت و نیز ترویج و گسترش دستاوردهای علمی و فنی را در مرکز تبیین و تعیین می‌کند.

خط‌مشی حاضر دارای شکلی کلی است و بر مبنای اساسنامه‌ی مرکز (بند پ ماده‌ی ۷) توسط هیأت اُمنای در هشتمین، دهمین، یازدهمین و دوازدهمین نشست بررسی شده و طی چهاردهمین نشست (مورخ ۸۸/۰۵/۲۷) ضمن بررسی نهایی، تأیید گردیده است. بدیهی است این خط‌مشی، بر اساس شرایط زمانی و بنا به نظر شورای پژوهشی (بند الف ماده ۱۲ اساسنامه‌ی مرکز) و تصمیم هیأت اماناء قابل تغییر و تجدید نظر است.

خط‌مشی امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی، در حرکت مرکز به سمت اهداف و آرمان‌هایش، پاسخی ملموس و عینی به سه سؤال مهم و مبنایی زیر است:

«چرا؟»، «به کجا؟» و «چگونه؟»

برای تحقق این مهم، می‌توان دو مبنای مشترک و قابل تحلیل و بررسی را برشمرد:

- ۱) «نوع نگاه جهانی - فلسفی به انسان، معماری، محیط مصنوع و زندگی» که مرکز بر آن اساس بنا نهاده شده باشد.
- ۲) بستر شکل‌گیری و تکامل خط‌مشی مرکز که بر اساس «مسائل کالبدی و فضایی» و در درجه‌ی بعد بر اساس «مسائل اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی» استوار می‌باشد.

بر این دو مبنا، موارد زیر مورد توجه خاص قرار می‌گیرد:

- به الگوی توسعه‌ی بومی برای تحقق چشم‌انداز که مبنایش «نگاه ایرانی» باشد، دست‌یابد.
- بر «نیازهای جامعه، بومی‌سازی و مرزهای دانش» متمرکز باشد.
- «فرهنگ علم‌جویی و نوآوری» را ارتقا دهد.
- در عین «کاربردی بودن»، «کلان‌نگر» باشد.
- بر «بخش علم و فناوری سند چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ی کشور» متمرکز شده باشد.

بخش‌های مختلف خط‌مشی:

- بخش اصلی این خط‌مشی مشتمل بر قسمت‌های زیر می‌باشد:
- رساله (Doctrine)**، چشم‌انداز و یا افق (Vision)
- اهداف راهبردی و سیاست‌ها (Strategic Plans)**
- مأموریت (Mission)**
- برنامه‌ی اجرایی و عملیاتی (Action Plans)**
- بخش جنبی خط‌مشی** (به عنوان ضمیمه) مشتمل بر موارد زیر است:
- الف- ارکان و سازمان پژوهش**
- ۱- پژوهشگر ۲- هیأت علمی ۳- برنامه‌ی پژوهشی ۴- مدیریت
- ب- سازوکار هدایت پژوهش‌ها**
- ۱- نوع پژوهش ۲- گزینش موضوع پژوهش ۳- نحوه‌ی انجام پژوهش

رسالت (Doctrine)

رسالت مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری به عنوان نهادی پژوهشی و آموزشی^۱ را می‌توان به طور خلاصه به صورت زیر بیان داشت:

ایفای نقش هماهنگ‌کنندگی، هدایت‌گری و حمایتی در اجرای برنامه‌های مطالعاتی و پژوهشی در زمینه‌ی شهرسازی و معماری ایرانی و اسلامی مورد نیاز کشور، با بهره‌گیری از توان علمی، قابلیت‌اندیشه‌ورزی و ذوق هنری پژوهشگران در ارتباط با فرایند تأمین ضروریات محیط زیست مطلوب و فضای پراکنش و فعالیت شایسته‌ی انسان در سرزمین (ملی، منطقه‌ای و محلی)

• مرکز در راستای تحقق رسالت فوق و ارتقاء و گسترش امر پژوهش در کشور، با تأکید همزمان بر پژوهش مبتنی بر عقلانیت، معنویت و تفکر خلاق، در پی شناسایی و تقویت پژوهشگران مبتکر و مسئولیت‌شناسی خواهد بود که اثر مانا را از میرا تمیز دهند و ضمن تشخیص درست نیازهای واقعی جامعه، با خودباوری و پرهیز از تقلید غیرعالمانه و با دیدی جامع‌نگر، راه‌حل‌های مناسب و مقذور را ارائه دهد.

• مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری با توجه به ابعاد گوناگون حیات انسانی، (از ساحت فردی تا ساحت اجتماعی و از نیازهای مادی تا نیازهای متعالی انسان)، «جامعیت» و «کل‌نگری» را به عنوان یک اولویت در رسالت خود باور دارد و به تناسب ساختار پژوهشی خود، در پی تحقق بخشیدن به چنین رسالتی است.

• مرکز با تعریف نقش و جایگاه رصدخانه‌ای خود در امر پژوهش (در حیطه‌ی وظایف وزارت مسکن و شهرسازی)، در مقیاس ملی، به عنوان کانونی علمی در معماری و شهرسازی کشور مطرح خواهد بود و خواهد کوشید که در مقیاس منطقه‌ای (فرا کشوری) نیز از کانون‌های اصلی پژوهش معماری و شهرسازی کشورهای منطقه باشد و با پیوستن به کانون‌های معتبر جهانی، در بهره‌گیری از تولیدات دانش روز برای حل مسائل معماری، شهرسازی و کانون‌های روستایی کشور، نقش شایسته‌ی خود را ایفا کند.

چشم‌انداز- افق (Vision)

دانایی محوری، هدف سند چشم‌انداز کشور است.

مرکز^۲ در راستای توسعه یافتگی و در مسیر تحقق رسالت خود، و با نگاه به سند چشم‌انداز^۳ بیست ساله‌ی کشور قدم بر می‌دارد و در این راستا، افق و چشم‌انداز زیر را با نگاهی راهبرانه، پیش رو خواهد داشت:

- مطرح به عنوان کانون اندیشه‌ورزی در معماری و شهرسازی کشور و بازوی علمی و فکری شورای عالی شهرسازی و معماری کشور با ساختار و تشکیلاتی متناسب و چالاک و توانمند در بهره‌گیری از دانش پیشرفته، و پویا در پاسخگویی به نیازهای تخصصی در عرصه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی در سطح کشور و از کانون‌های اصلی پژوهش معماری و شهرسازی در میان کشورهای منطقه
- دست‌یافته به جایگاه مناسب علمی و فناوری در سطح کشور و منطقه‌ی خاورمیانه و آسیای جنوب غربی با استفاده‌ی وسیع از جنبش نرم‌افزاری و رشد پرشتاب و مستمر تخصصی در عرصه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی
- حمایت‌کننده و تقویت‌کننده‌ی نظریه‌پردازی بومی و رویکرد دانش‌پژوه و فرهنگ‌محور (ایرانی - اسلامی) در عرصه‌ی شهرسازی و معماری و در نتیجه، شکل گرفتن ادبیات علمی متناسب با محتوای سند چشم‌انداز
- ایفاکننده‌ی نقش شایسته برای حل مسائل معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی کشور با بهره‌گیری از دانش روز و با پیوستن به کانون‌های معتبر جهانی در این زمینه‌ها
- دارای نقش و جایگاه رصدخانه‌ای در امر پژوهش (در حیطه‌ی وظایف وزارت مسکن و شهرسازی)، در مقیاس ملی و حمایت، هدایت، راهبری و مساعدت در مدیریت پژوهش‌های بنیادی، توسعه‌ای و کاربردی در عرصه‌ی شهرسازی و معماری کشور
- در تعامل با دیگر مؤسسات و نهادهای مطالعاتی و پژوهشی، به مثابه‌ی نهاد حمایت‌گر و مشارکت‌کننده در سیاست‌گذاری حوزه‌ی پژوهش معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی کشور

۲- به عنوان تنها مرکز مطالعاتی و پژوهشی دولتی، به غیر از مراکز وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۳- برگرفته از متن سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی؛ که در تاریخ ۱۳ آبان ۱۳۸۲ توسط رهبر معظم انقلاب به سران قوای سه‌گانه ابلاغ شد.

اهداف راهبردی و سیاست‌ها (Strategic Plans)

هدف‌گذاری پویا و آینده‌نگری واقع‌بینانه

در راستای چشم‌انداز و افق ترسیم شده، اهداف (بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت) واقع‌بینانه‌ی زیر ترسیم می‌گردد:

هدف راهبردی بلند مدت:

- دستیابی به جایگاه مناسب علمی در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی به عنوان یک مرکز واجد نقش مؤثر علمی در عرصه‌ی بین‌المللی

هدف راهبردی میان مدت:

- دستیابی به جایگاه مناسب علمی در سطح کشور به عنوان یک مرجع علمی و تخصصی ملی در جهت حمایت از هم‌افزایی توان سایر مراکز پژوهشی و علمی برای تأثیرگذاری و ارائه‌ی راه حل برای شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی (در حوزه‌ی عمل وزارت مسکن و شهرسازی)

هدف راهبردی کوتاه مدت:

- هادی، هماهنگ‌کننده و حامی مراکز علمی- پژوهشی در زمینه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی

سیاست‌های مورد نیاز برای حرکت به منظور دستیابی به اهداف راهبردی را می‌توان چنین تعریف کرد^۴:

الف- سیاست‌های کلی و عمومی

- رعایت اخلاق حرفه‌ای و علمی^۵
- برنامه‌محوری در تعیین و پیگیری امور پژوهشی
- تحکیم و کارآمد ساختن نظام ملی نوآوری در حوزه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی کشور
- نوآوری در فرایند و نتایج مطالعات و پژوهش‌ها
- رقابت‌پذیری در امر پژوهش
- نهادینه کردن امر پژوهش و تحقیق در عرصه‌های مختلف شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی

ب- سیاست‌های اجرایی

- کاربردی نمودن تحقیقات و مطالعات شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی در سطح کشور، به‌ویژه در حوزه‌ی عمل وزارت مسکن و شهرسازی (در کنار پرداختن به مباحث بنیادی، توسعه‌ای و ترویجی)

۴- در راستای ارائه‌ی چارچوب اهداف سند چشم‌انداز و نیز سیاست‌های کلان کشور و همچنین برنامه‌های دوره‌ای توسعه در کشور، همسو با سیاست‌های دولت

۵- پیروی از سنت‌های حسنه‌ی اسلامی- ایرانی در حوزه‌ی علم و تحقیق نظیر عنایت به سرمنشاه الهی علوم و معارف، جایگاه رفیع تفکر و علم‌جویی، ضرورت توأم بودن علم با ایمان و عمل صالح، پرداختن به علم نافع و کسب آن از هر منبع و مرجع ممکن، تکریم و قدرشناسی عالمان، تشویق متعلمان

- بهره‌برداری از دستاوردهای مطالعات و تحقیقات و ارتقاء سطح آنها در حوزه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی
- توسعه‌ی آموزش‌های کاربردی کوتاه‌مدت متناسب با نیازسنجی فنی و تخصصی بدنه‌ی کارشناسی و مدیریتی حوزه‌ی شهرسازی و معماری کشور (به‌ویژه وزارت مسکن و شهرسازی)
- شناخت و ارائه‌ی راه‌حل برای مشکلات و مسائل مربوط به شهرها و روستاهای کشور
- اجتناب از تکرار پژوهش‌ها
- داوری تخصصی طرح‌ها و برنامه‌ها
- تعیین مجریان و مدیران صاحب صلاحیت و اولویت برای برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به مرکز
- پرهیز از تداخل منافع مرکز با منافع اختصاصی مجریان، مدیران و ناظران در واگذاری و اجرای طرح‌ها، پروژه‌ها و دیگر فعالیت‌ها
- رعایت حقوق مالکیت فکری پژوهشگران
- تجهیز به نظام پایش و ارزیابی اجرای خط‌مشی
- حمایت، تشویق و گسترش طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی، به‌عنوان پیش‌شرط تدوین ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های مرتبط

ج- سیاست‌های اطلاع‌رسانی

- گردش کار روان و ساده در انجام فعالیت‌ها
- فراهم ساختن فرصت‌های برابر برای پژوهشگران در حوزه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی
- شفاف‌سازی پژوهش از طریق اطلاع‌رسانی دقیق و عمومی
- انتشار نتایج طرح‌ها و برنامه‌ها

د- سیاست‌های مربوط به سرمایه‌ی اجتماعی- انسانی

- تسری و ترویج فرهنگ و معنویت اسلامی و حاکمیت اخلاق حرفه‌ای
- اصلاح ترکیب و ارتقای کیفی سرمایه‌ی انسانی
- جلب مشارکت نخبگان دانشگاهی و همکاری استعدادهای برتر در طراحی و اجرای سیاست‌ها
- جلب همکاری نخبگان و متخصصان ایرانی مقیم خارج از کشور
- حمایت و بهره‌مندی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی در حوزه‌ی شهرسازی و معماری و سایر رشته‌های مرتبط
- حمایت از نوآوران در حوزه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی

ه- سیاست‌های مالی

- افزایش بهره‌وری و صرفه‌جویی و استفاده از منابع عمومی
- تهیه و استفاده بهینه از تجهیزات و امکانات
- تبعیت نگاه حوزه‌ی مالی از سیاست‌ها و مأموریت‌های پژوهشی و آموزشی و تلاش در جهت فراهم‌آوری بهترین امکانات تحقق سیاست‌ها و مأموریت‌ها

مأموریت (Mission)

از مأموریت‌های مرکز، که در راستای اهداف راهبردی و سیاست‌های مطروحه در بخش قبل، تبیین گردیده‌اند، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود؛ در این میان با توجه به مأموریت‌های لازم‌الاجرا برای تحقق چرخه نوآوری کشور^۶، اجرای این مأموریت‌ها بر حسب اولویت، صورت می‌پذیرد.

الف - مأموریت‌های مربوط به اهداف راهبردی و سیاست‌های کلی و عمومی مرتبط

- نیازسنجی از طریق برنامه‌های توسعه‌ی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور و نقد و ارزیابی برنامه‌های قبلی در زمینه‌ی وظایف مرتبط با وزارت مسکن و شهرسازی و ارائه‌ی نظرها و پیشنهادهای بهینه (مناسب و مقدر) در برنامه‌های توسعه‌ی آتی کشور در زمینه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی روستایی
- ایجاد انسجام و هماهنگی در نظام مطالعات و تحقیقات شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی روستایی، به منظور هدایت فرآیند توسعه‌ی طرح‌ها و برنامه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی
- مسأله‌یابی و تبیین اولویت‌های پژوهشی در سطح کشور، به‌ویژه در عرصه‌ی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی روستایی
- تعریف طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی در قالب اهداف و سیاست‌های راهبردی به نحوی که روند تکاملی پژوهش‌ها حفظ و از تفرق موضوعی آنها پیشگیری شود، در عین حال مسائل و مشکلات اساسی حوزه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی وزارت مسکن و شهرسازی، مبتنی بر علم و فناوری مرتفع گردد.
- پژوهش‌مدار نمودن کلیه‌ی فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در تدوین قوانین، مقررات و آئین‌نامه‌ها برای بهره‌گیری در طرح‌ها و فعالیت‌های معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی در سطح کشور، به‌ویژه در حوزه‌ی عمل وزارت مسکن و شهرسازی

ب - مأموریت‌های مربوط به سیاست‌های اجرایی

- تلاش به منظور تدوین و ترویج معیارها و ضوابط معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی در طرح‌های جامع و تفصیلی شهری و طرح‌های روستایی کشور، از طریق ترویج و الزام‌آور ساختن این معیارها و ضوابط با همکاری مراجع ذیربط و بر حسب بوم‌ساخت‌های محیطی آنها
- انجام مطالعات و پژوهش‌های معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی (بنیادی/ توسعه‌ای/ کاربردی)
- ارائه‌ی آموزش‌های تخصصی و گردهمایی‌های تخصصی و کاربردی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی
- هماهنگی با شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، به منظور بررسی کارشناسی کلیه‌ی پیشنهادهای رسیده به شورا (اعم از ضوابط، مقررات و راهنماهای حوزه‌ی شهرسازی و معماری) قبل و بعد از تصویب، توسط مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری (به عنوان بازوی علمی این شورا)
- شناسایی اصول و ضوابط شکل‌گیری معماری ایرانی - اسلامی در شهرها و روستاهای کشور به‌منظور معرفی ویژگی‌های معماری ایرانی اسلامی، از طریق انجام پژوهش‌های مورد نیاز

۶- به نحوی که مرکز جایگاه مشخصی را در این چرخه و در تعامل فعال با سایر عناصر موثر در آن به خود اختصاص دهد.

- دستیابی به مؤلفه‌های معماری و شهرسازی هماهنگ با ویژگی‌های فرهنگی و بومی کشور از طریق انجام پژوهش‌های مورد نیاز
- تلاش برای تعریف «هویت و فرهنگ معماری و شهرسازی» در برنامه‌های اجرایی مرکز
- حمایت از پژوهش‌های راهبردی و بنیادی در زمینه‌ی گسترش و اعتلای فرهنگ شهرسازی و معماری در کشور
- بررسی و گردآوری نظام‌یافته‌ی تاریخ شفاهی شهرسازی و معماری و عناصر فرهنگ ملی و بومی
- پرداختن به سرفصلی تحت عنوان «مستندسازی معماری و شهرسازی» در برنامه‌های اجرایی مرکز
- حرکت برای ساماندهی تبلیغات رسانه‌ای، بهبود محتوای آموزشی کتب درسی و تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغی و ترویجی در کلیه‌ی سطوح اجتماعی به منظور حفظ و ارتقاء هویت شهرسازی و معماری اسلامی - ایرانی، در نهاد خانواده بر اساس تعالیم میراث معنوی جامعه‌ی ایرانی
- ارزیابی درونی بر اساس شاخص‌های مرکز و ارائه‌ی اطلاعات و مستندات لازم برای ارزیابی بیرونی مرکز به مراجع مربوط

ج- مأموریت‌های مربوط به سیاست‌های اطلاع‌رسانی

- بهره‌گیری از اقدامات ترویجی و توسعه‌ای برای دریافت میزان تحقق‌پذیری نتایج حاصل از طرح‌های پژوهشی در عرصه‌های عملی و بازخورد آنها به پژوهش‌های بعدی و همچنین برای اطلاع‌رسانی و نیز مستندسازی آثار، اقدامات، تجارب و ... در حوزه‌ی شهرسازی و معماری
- توسعه، تعریف و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی در حوزه‌های مرتبط از طریق همکاری‌های چندسویه با مؤسسات پژوهشی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده‌های حوزه‌ی معماری و شهرسازی و سایر رشته‌های مرتبط در کل کشور
- جستجوی جامع مراجع و پایگاه‌های اطلاعات علمی و غیره در مورد هر طرح و برنامه و بررسی و مستندسازی تخصصی سوابق پژوهشی موضوع تحقیق در سطح وسیع ملی و بین‌المللی و حصول اطمینان از ضرورت انجام تحقیق جدید قبل از تصویب اجرای طرح و برنامه
- تدوین، اجرا و اعلام عمومی گردش کار روان و ساده طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی که مبین مراحل و فعالیت‌های مسأله‌یابی، تعریف، دآوری، تصویب، اجرا، مستندسازی، انتشار نتایج، نظارت و ارزیابی باشد.
- انتشار عمومی و فشرده نتایج طرح‌ها و برنامه‌ها و ارائه‌ی اطلاعات لازم آنها به مراکز اطلاع‌رسانی علمی کشور

د- مأموریت‌های مربوط به سیاست‌های سرمایه‌ی اجتماعی - انسانی

- تشویق، حمایت و جلب مشارکت جامعه‌ی حرفه‌ای و علمی و تشکل‌های تخصصی در طرح‌ها و برنامه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری
- برقراری ارتباط با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور به منظور بررسی معضلات و مسائل شهرسازی و معماری کشور و چاره‌جویی برای آنها از طریق تدوین برنامه‌های آموزش عالی در رشته‌های تخصصی و پژوهش‌های شهرسازی و معماری
- حمایت علمی، اداری و مالی از پایان‌نامه‌های دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی و تخصص‌های مرتبط با آنها در راستای پاسخ‌گویی به نیازهای مربوطه در کشور ضمن هماهنگی با دانشگاه‌های معتبر
- هدایت و حمایت از انجمن‌ها و تشکل‌های پژوهشی غیر دولتی و دانشگاهی در حوزه‌ی شهرسازی و معماری کشور
- تقویت و ترمیم بدنه‌ی کارشناسی و هیأت علمی مرکز، متناسب با نمودار تشکیلاتی خود و تعاریف و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- حمایت از پژوهش‌های علمی و بین‌رشته‌ای در زمینه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی و انتشار نتایج آنها در سطوح مختلف
- اصلاح ترکیب و ارتقاء کیفیت و افزایش بهره‌وری سرمایه‌ی انسانی به منظور تحقق بهینه‌ی مأموریت‌های مرکز
- فراهم ساختن امکانات و تسهیلات مؤثر و تعامل فعال با بنیاد ملی نخبگان
- تسهیل دسترسی نوآوران کشور به امکانات و خدمات علمی و فنی مرکز و ارائه‌ی اطلاعات و مشاورت‌های لازم به آنان
- تعیین مجریان و مدیران صاحب صلاحیت و اولویت برای برنامه‌ها و طرح‌ها از میان پژوهشگران صاحب صلاحیت و حائز اولویت به لحاظ رشته‌ی تخصصی، مرتبه‌ی علمی، سوابق و تجارب مثبت پژوهشی و توانایی رهبری علمی پژوهش به تناسب اهمیت و میزان بودجه
- فراهم ساختن تمهیدات و سازوکارهای لازم به منظور ارتقای رقابت‌پذیری مرکز در عین گسترش همکاری‌ها، به ویژه با بخش غیر دولتی و حمایت از آن با توجه به وضعیت مترتب بر اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی
- تعیین مجریان آن دسته از برنامه‌ها و طرح‌های پژوهشی که به خارج از مرکز واگذار می‌شود، از طریق فراهم ساختن فرصت‌های برابر برای داوطلبی همه‌ی متقاضیان بالقوه به کمک فراخوان گسترده و اطلاع‌رسانی مناسب

هـ- مأموریت‌های مربوط به سیاست‌های مالی

- تبیین نحوه‌ی همکاری و ارتباط مالی مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی با نهادهای اجرایی (دولتی و غیر دولتی) و دانشگاه‌ها
- پرهیز از تداخل منافع مرکز با منافع اختصاصی برای مجریان، مدیران و ناظران در واگذاری و اجرای طرح‌ها، پروژه‌ها و دیگر فعالیت‌ها
- صرف اعتبارات پژوهشی در فعالیت‌های اصلی پژوهشی و کاهش نسبت هزینه‌های اداری و خدماتی غیر پژوهشی به هزینه‌های پژوهشی
- استفاده از منابع مطالعاتی طرح‌های زیربنایی و عمرانی و ظرفیت‌های صندوق‌های تخصصی در امر پژوهش
- فراهم‌آوری امکانات بهینه و بهره‌گیری از حداکثر ظرفیت‌های قانونی مالی و ... ، به منظور تشویق و جذب متخصصین معماری و شهرسازی و نخبگان در بخش‌های مختلف تخصصی مرکز

برنامه‌های اجرایی - عملیاتی (Action Plans)

با توجه به مأموریت‌های مرکز و به منظور دستیابی به اهداف و سیاست‌های آن، سرفصل برنامه‌های اجرایی - عملیاتی (بر طبق ماده ۳ اساسنامه‌ی مرکز) به شرح زیر بیان می‌گردد:

۱. مطالعات و پژوهش‌های شهرسازی و معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی (بنیادی / توسعه‌ای / کاربردی)

برنامه‌های کوتاه مدت:

- تدارک گروه‌های خبره برای ارائه‌ی پاسخ سریع و کارشناسانه به مسائل حاد و فوری که در زمینه‌های شهرسازی و معماری (در حوزه‌ی وزارت مسکن و شهرسازی) پدید می‌آید.
- شناسایی و تعیین میزان تأثیر عوامل مشکل‌زا و بازدارنده‌ی شکل‌گیری معماری ارزشمند و واجد کیفیت (از جمله: عوامل فنی و اجرایی قانونی، آموزشی، انسانی و ...)
- پیش‌بینی راهکارهای مورد نیاز برای کاهش اثر و رفع تدریجی آثار عوامل مشکل‌زا و بازدارنده‌ی شکل‌گیری معماری ارزشمند و واجد کیفیت
- شناسایی عوامل مشکل‌زا در معماری ناشی از اجرای ضوابط و مقررات ساختمانی طرح‌ها و برنامه‌های توسعه‌ی شهری و روستایی (ضوابط غلط یا اجرای نادرست ضوابط درست)
- شناسایی روش‌های مستندسازی بافت‌ها و ابنیه‌ی فرهنگی و تاریخی در سایر کشورهای دارای پیشینه‌ی فرهنگی و تاریخی و راه‌های استفاده از تجربه‌ی این کشورها
- انجام مطالعات و پژوهش‌های بنیادی و کاربردی در خصوص ویژگی‌ها، اصول ارزش‌ها و معیارهای شکل‌گیری بافت‌ها و ابنیه‌ی تاریخی و فرهنگی

برنامه‌های میان مدت:

- تشکیل «کارگروه‌های هم‌اندیشی» به منظور شناسایی و اولویت‌بندی طرح‌های پژوهشی شهرسازی و معماری در حوزه‌ی فعالیتی بخش‌های تابعه‌ی وزارت مسکن و شهرسازی
- بررسی کمیوهای موجود در سرفصل‌های دروس دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در زمینه‌ی معماری، شهرسازی و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی، با عنایت به نیاز دستگاه‌های اجرایی
- پژوهش در خصوص نحوه‌ی تأثیرگذاری آموزش‌های مستقیم از طریق رسانه‌ها در افکار عمومی، برای ارتقاء سلیقه‌ی اجتماعی و حس زیبایی‌شناسی همگانی
- تدوین برنامه‌های آموزش همگانی به منظور ارتقاء بینش عمومی نسبت به مقولات معماری، شهر و روستا (شناخت ابنیه و بافت‌ها و فضاهای با ارزش)
- همکاری در تدوین آیین‌نامه‌ی اجرایی قانون جامع معماری و شهرسازی کشور
- تدوین ضوابط، مقررات و راهنماهای برنامه‌ریزی و طراحی برای شهرهای مختلف متناسب با آموزه‌های ناشی از شناخت ویژگی‌های معماری ابنیه و بافت‌های تاریخی

- تدوین معیارهای کیفی برای طراحی معماری ابنیه با کاربری‌های مختلف و متناسب با ویژگی‌های معماری بومی هر شهر و روستا و همجواری‌های مربوطه
- مشارکت در روزآمد کردن «طرح جامع تحقیقات شهرسازی و معماری کشور» (نقشه‌ی جامع علمی کشور در حوزه‌ی پژوهش و مطالعات شهرسازی و معماری) در دوره‌های ۳ ساله توسط مرکز

برنامه‌های بلند مدت:

- تقویت ارتباط افقی مابین گروه‌های پژوهشی مرکز و محتوای پژوهش‌های این گروه‌ها
- تداوم انجام طرح‌های پژوهشی در حوزه‌ها و زمینه‌های زیر و نیز تعمیق کیفی و محتوایی آنها:
الف: بنیادین و اساسی (ذیل گروه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی)
- ب: شهرسازی، طراحی شهری، روستایی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای (ذیل گروه مطالعات و پژوهش‌های شهرسازی)
- ج: معماری (ذیل گروه مطالعات و پژوهش‌های معماری)
- د: مدیریت و اقتصاد شهری (ذیل گروه مطالعات و پژوهش‌های اقتصاد و مدیریت شهری)
- هـ: توانمندسازی و زمینه‌های پایداری محیط (ذیل گروه مطالعات توانمندسازی و پایداری محیط)
- مدیریت، راهبری و نظارت بر طرح‌های تحقیقاتی شهرسازی و معماری در حوزه‌ی وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان‌های تابعه

۲. آموزش‌های تخصصی و گردهمایی‌های تخصصی و کاربردی شهرسازی، معماری و برنامه‌ریزی کالبدی روستایی

برنامه‌های کوتاه مدت:

- برگزاری و همکاری در انجام همایش‌ها، گردهمایی‌ها و کنفرانس‌های علمی و آموزشی داخلی و خارجی در زمینه‌ی شهرسازی و معماری (شهر و روستا)
- شرکت در همایش‌ها، گردهمایی‌ها و کنفرانس‌های علمی و آموزشی داخلی و خارجی در زمینه‌ی شهرسازی و معماری
- مدیریت و برنامه‌ریزی محتوایی و برگزاری دوره‌های بازآموزی شهرسازی و معماری
- ارتقاء دانش همکاران و کارکنان مرکز در زمینه‌های حرفه‌ای و تخصصی مرتبط از طریق آموزش‌های ادواری و متداوم در ارتباط با دانشگاه‌های کشور
- انعکاس نتایج طرح‌ها و برنامه‌ها به مخاطبین مختلف (مدیران و مسئولان، مشاوران و حرفه‌مندان، استادان و دانشجویان) به منظور عملیاتی کردن نتایج و نیز اصلاح فرایندها و تبیین آنها
- آموزش، اطلاع‌رسانی و به‌روزرسانی اطلاعات مدیران ارشد، مدیران اجرایی و نیز عموم مردم در خصوص پیشرفت‌های جدید در حوزه‌ی دانش و فن شهرسازی و معماری و مسائل مربوط به آنها

برنامه‌های میان مدت:

- تهیه‌ی متون تخصصی در زمینه‌ی آموزش معماری و شهرسازی به روش آموزش الکترونیکی یا آموزش از راه دور

- بازآموزی مهندسان شهرساز و معمار (در قالب کارگاه یا سمینار آموزشی)
- همکاری در برنامه‌ریزی محتوایی و تدوین و برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت وزارت مسکن و شهرسازی

برنامه‌های بلند مدت:

- برپاسازی نظام جامع پژوهش و فناوری در مرکز

الف: ساماندهی نظام پژوهش و فناوری مرکز (تا پایان سال اول برنامه پنجم)، از طریق تعیین اولویت‌ها، هدفمند کردن اعتبارات، اصلاح ساختاری گروه‌های پژوهشی در قالب موارد ذیل:

- تدوین و تولید دانش فنی و انجام تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای
- پژوهش به منظور افزایش توان رقابتی بخش‌های علمی و پژوهشی کشور در حوزه شهرسازی و معماری
- انجام پژوهش‌های کاربردی در خصوص حل مشکلات کشور

ب: افزایش یکنواخت سرمایه‌گذاری مرکز در امر پژوهش (موضوع موارد مندرج در بند الف، تا پایان برنامه‌ی پنجم، و سمت‌دهی سرمایه‌گذاری‌های مرکز در جهت پژوهش‌های مأموریت‌گرا و تقاضامحور

۳. خدمات ترویجی - توسعه‌ای و اطلاع‌رسانی شهرسازی و معماری

برنامه‌های کوتاه مدت:

- برگزاری سمینارها و کارگاه‌های تخصصی
- تجهیز و توسعه‌ی کتابخانه‌ی تخصصی معماری و شهرسازی
- تکمیل و نگهداری شبکه‌ی جهانی (سایت اینترنتی) و شبکه‌ی داخلی در مرکز
- فراهم‌آوری دسترسی به اینترنت از طریق تجهیزات ماهواره‌ای یا از طریق کابل نوری (با سرعت بالا)
- خرید کتب، مقالات و متون داخلی و خارجی و انجام ترجمه‌های مورد نیاز
- خرید نرم‌افزار تخصصی و کاربردی به‌علاوه تهیه‌ی نرم‌افزار از پروژه‌های مرکز
- خرید و اشتراک نشریات تخصصی داخلی و خارجی
- نگهداری و پشتیبانی از برنامه‌ی نرم‌افزاری کتابخانه
- شناسایی اسناد ارزشمند و مدارک موجود مرتبط با شهرسازی و معماری در نزد اشخاص حقیقی و حقوقی از طریق فراخوان عمومی

برنامه‌های میان مدت:

- تداوم انتشار فصلنامه‌ی آبادی
- رایزنی و تبادل اطلاعات با دانشگاه‌ها و سایر مراکز علمی و تحقیقاتی در قالب مبادله‌ی تفاهم‌نامه‌های همکاری
- انتشار کتاب‌ها، مقاله‌ها و نشریه‌های تخصصی در زمینه‌ی شهرسازی و معماری

- تولید و انتشار کتب به صورت E-Book و تهیه‌ی نرم‌افزارهای اطلاعاتی و تخصصی
 - حمایت مالی و علمی از پایان‌نامه‌های دانشجویی و همکاری علمی و پژوهشی با دانشگاه‌ها
 - برگزاری مسابقات عمومی در خصوص زیبایی‌شناسی در معماری ابنیه و فضاهای شهری و روستایی به منظور توجه بیشتر عموم مردم به مقولات مذکور
 - برگزاری مسابقات طراحی معماری ابنیه و فضاهای شهری و روستایی به منظور افزایش رقابت سالم میان جامعه‌ی حرفه‌ای در ارتقاء کیفیت طرح‌ها و برنامه‌ها به منظور تدوین الگوهای مناسب طراحی با استفاده از ارزش‌های موجود در معماری ابنیه و بافت‌های تاریخی ارزشمند
 - برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های تخصصی سالیانه در خصوص معماری ابنیه و فضاهای شهری و روستایی
 - ایجاد و به‌روزرآوری بانک اطلاعات پدافند غیر عامل در حوزه‌ی شهرسازی و معماری (شهر و روستا)
 - ایجاد و به‌روزرآوری بانک اطلاعات پژوهشگران و مؤسسات پژوهشی شهرسازی و معماری در ایران
- به منظور تمرکز اطلاعات و آمار موجود و آتی کلیه‌ی مؤسسات پژوهشی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده‌هایی که در حوزه‌ی شهرسازی و معماری و علوم وابسته (اقتصاد شهری، مدیریت شهری، جغرافیا، علوم اجتماعی، حقوق و ...) مشغول به مطالعه و پژوهش هستند (تا پایان سال دوم برنامه‌ی پنجم توسعه)
- ایجاد و به‌روزرآوری بانک اطلاعات معماری ایران پس از انقلاب اسلامی ایران

برنامه‌های بلند مدت:

- انتشار پایان‌نامه‌ها و نتایج تحقیقات دانشجویی برتر در حوزه‌ی شهرسازی و معماری با همکاری دانشگاه‌ها
- اشاعه و ارائه‌ی نتایج پژوهش‌ها با بهره‌گیری از راهکارهای مناسب و مخاطب‌محور
- انتشار نشریه‌ی با اعتبار علمی و پژوهشی در حوزه‌ی شهرسازی، معماری و علوم وابسته (اندیش‌نامه)

۴. خدمات اداری - ساختاری

برنامه‌های کوتاه مدت:

- نوسازی و بازسازی سیاست‌ها و راهبردهای پژوهشی، فناوری و آموزشی، به منظور توانایی پاسخگویی مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی حوزه‌ی شهرسازی و معماری به تقاضای اجتماعی، فرهنگی و صنعتی و کار کردن در فضای رقابت فزاینده‌ی عرصه‌ی جهانی، طی سال اول برنامه‌ی پنجم
- بازنگری در ساختار و نوسازی فرایندهای تحقیقات و آموزش در حوزه‌ی شهرسازی و معماری و علوم میان‌رشته‌ای مرتبط، به منظور توسعه‌ی کیفی و حرفه‌ای شدن پژوهش در حوزه‌ی مذکور و ایجاد توانایی نظریه‌پردازی در حوزه‌های میان‌رشته‌ای مرتبط در سطح جهانی و پاسخگویی به نیازهای تصمیم‌سازی در دستگاه‌های اجرایی کشور، طی سال اول برنامه‌ی پنجم

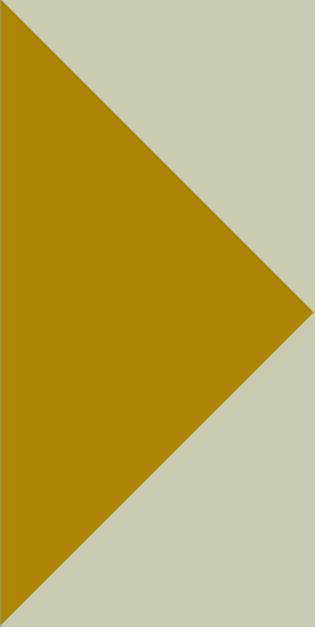
برنامه‌های میان مدت:

- اقدام در جهت پژوهشکده شدن مرکز و اصلاح اساسنامه و تغییر وضعیت ساختاری و تشکیلاتی آن برای دستیابی به ساختار توسعه‌یافته و متناسب
- تهیه‌ی برنامه‌های جامع توسعه‌ی علمی و فناوری شهرسازی و معماری (به ویژه فناوری با سطوح عالی علوم و فناوری روز جهانی) در بخش‌های مرتبط با شهرسازی و معماری، طی سال اول برنامه‌ی پنجم
- پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور بهره‌برداری حداکثر از ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای در حوزه‌های فناوری اطلاعات، فناوری زیستی و ریزفناوری و زیست‌محیطی، برای شهرسازی و معماری

برنامه‌های بلند مدت:

- تاسیس و راه‌اندازی واحدهای پژوهشی یا دفاتر پژوهشی استانی، زیر نظر مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، (این واحدها و دفاتر بر اساس نیازهای هر استان با برنامه‌های مصوب و با هماهنگی مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری به فعالیت می‌پردازد.)
- تربیت نیروی انسانی روزآمد در فرایند پژوهش و فناوری
- ارائه‌ی پیشنهادهایی جهت ایجاد گرایش‌های بین رشته‌ای متناسب با نیازهای کشور در زمینه‌های معماری و شهرسازی
- ایجاد ارتباط با کشورهای فرهنگی و تاریخی و بهره‌گیری از روش‌های آموزشی کشورهای مذکور در خصوص رشته‌های معماری و شهرسازی

«و من ا... التوفیق»

ضمیمہ ی خط مشی
امور مطالعاتی، تحقیقاتی و فنی مرکز
بخش جنبی متن خط مشی

الف- ارکان و سازمان پژوهش

مرکز در حرکت راهبردی خود، ایجاد فضا و بستر رشد علمی و مولد را برای پژوهشگران، هدف قرار می‌دهد و تحقق این مهم را در لوای نهادینه کردن امر برنامه‌ریزی و ارزیابی مستمر کلیه‌ی فعالیت‌ها، تأمین پشتوانه‌ی مالی متکی به خود، گزینش بهترین محققین و کمک به توسعه‌ی گرایش‌های تخصصی در حوزه‌های گوناگون تخصصی و ارج نهادن به عنصر تفکر می‌داند. از مجموع موارد فوق، راهبردهای زیر، ناظر بر اصلی‌ترین ارکان پژوهش یعنی پژوهشگر، هیأت علمی (بدنه‌ی کارشناسی)، برنامه‌ی پژوهشی و مدیریت، استخراج می‌شود که به قرار زیر است:

۱- پژوهشگر

- مرکز برای گزینش مستعدترین دانش‌آموختگان دانشکده‌های شهرسازی و معماری و همچنین رشته‌های مرتبط تطبیقی و بین‌رشته‌ای، طرح و ساختاری عادلانه و ویژه‌ی جذب بهترین پژوهشگر و کارشناس را تدوین و بر اساس این ساختار، عمل می‌نماید.
- مرکز برای سلامت نفس، حسن رفتار و تقویت امید و انگیزه‌ی پژوهش و مطالعه در پژوهشگران و کارشناسان خود، ضمن زمینه‌سازی برای فضای اندیشه‌ورزی، فعالیت‌های فوق‌برنامه‌ی علمی و فرهنگی را برنامه‌ریزی و اجرا می‌نماید.

۲- هیأت علمی

- مرکز برای بازآموزی و روزآمد نگه داشتن مستمر دانش و تجربه‌ی اعضای هیأت علمی خود برنامه‌ریزی و اقدام خواهد کرد^۱.
- مرکز برای جذب حداکثر وقت و توان پژوهشگران و صاحب‌نظران و نیز هیأت علمی خود، که به عنوان محوری‌ترین رکن پژوهش در مرکز مطرح می‌باشند، تدابیری متناسب با شرایط روز جامعه، اتخاذ می‌نماید.

۳- برنامه‌ی پژوهشی

- مرکز برنامه‌های پژوهشی خود را به طور مستمر مورد ارزیابی و بازنگری قرار می‌دهد تا تحقق این برنامه‌ها و ارتباط زنده‌ی میان مباحث نظری و مباحث کاربردی ارتقاء یابد و میسر شود.
- مرکز برای توسعه‌ی تحقیقات (بنیادی، توسعه‌ای و به‌ویژه گرایش‌ها و ملزومات کاربردی) مورد نیاز جامعه، ضمن ارزیابی ضرورت‌ها و اولویت‌ها، به انجام وظایف خود می‌پردازد.

۴- مدیریت

- مرکز، برای برنامه‌محور شدن مدیریت، امر برنامه‌ریزی و نظارت را نهادینه کرده و به سمت تدوین و تصویب یک نظام تشکیلاتی روشن و در عین حال پویا و به‌دور از سلاقی شخصی موردی، پیش می‌رود.
- مرکز برای مواجهه با تنگناهای بودجه‌ای خود، به دنبال تأمین منابع مالی بیشتر، از طرق مختلف، متناسب با چارچوب وظایف خود، حرکت می‌نماید، و در عین حال برای افزایش کمیّت و کیفیت پروژه‌های پیشنهادی و ملی، از نظام بودجه‌ای و منابع اعتباری تحقیقات کشور کمک بیشتری می‌گیرد^۲.

۱- از جمله می‌توان به تقویت منابع کتابخانه‌ای مرکز و گسترش دامنه‌ی استفاده از شبکه‌ی جهانی رایانه‌ای اشاره کرد.

۲- انجام این مهم نیازمند حمایت مدیران ارشد تصمیم‌گیر و کمک هیأت امانا می‌باشد.

ب- ساز و کار هدایت پژوهش‌ها

بر اساس راهبردهای مورد اشاره در موارد ۴ گانه‌ی بالا، ساز و کار هدایت پژوهش‌ها به قرار زیر است:

هدایت پژوهش‌ها در مرکز، به عهده‌ی گروه‌های پژوهشی آن می‌باشد که از نظر اداری و تشکیلاتی، زیر نظر معاونت پژوهشی و آموزشی و رئیس مرکز انجام وظیفه می‌کنند. رئیس گروه پژوهشی، کارشناس موظف مرکز است. افراد صاحب‌نظر و اعضای هیأت علمی در ترکیب گروه‌های پژوهشی حضور خواهند داشت. طرح‌های پژوهشی تحت مدیریت مرکز و با هماهنگی بین محقق، ناظر و کارفرما انجام می‌گیرد. شیوه‌نامه‌ی مدیریت پژوهش مرکز (روند گردش کار طرح‌های پژوهشی)، که به تصویب شورای پژوهشی رسیده است، در هدایت و مدیریت طرح‌های پژوهشی مرکز مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱- نوع پژوهش

- فعالیت‌های مرکز شامل هم مطالعه و هم پژوهش می‌گردد؛ در زمینه‌های تحقیقاتی نیز هر سه نوع پژوهش‌های «بنیادی»، «توسعه‌ای» و «کاربردی» مورد توجه قرار خواهد داشت.
- بدیهی است به دلیل نیاز کلیه‌ی بخش‌های تابعه‌ی وزارت مسکن و شهرسازی، پژوهش‌های کاربردی در علوم و رشته‌های مرتبط با حیطه‌ی وظایف وزارت مسکن و شهرسازی به منظور پشتیبانی علمی تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های اجرایی، محور فعالیت‌های مرکز می‌باشد. این امر، نافی جایگاه مرکز در پرداختن به پژوهش‌های بنیادی (پژوهش‌های معطوف به مسائل)، نمی‌باشد.

۲- گزینش موضوع پژوهش

- علاوه بر موضوعاتی که به مرکز واگذار می‌گردد، مرکز نیز بر اساس طرح جامع تحقیقات و بر مبنای نیازهای جاری و آتی کلیه‌ی بخش‌های وزارت مسکن و شهرسازی، موضوعات مطالعاتی و تحقیقاتی را تعریف و پیشنهاد می‌نماید. این موضوعات می‌تواند همه‌ساله تهیه و مورد بررسی و تأیید شورای پژوهشی قرار گیرد.
- آینده‌نگری و یافتن مسائل در حال شکل‌گیری، در کنار پرداختن به مسائل روز شهرسازی و معماری کشور، از اهمیت ویژه‌ای در گزینش موضوعات پژوهشی، برخوردار است.
- برنامه‌ی آموزش‌های تخصصی و اقدامات ترویجی، سالیانه توسط مرکز تهیه و به تصویب شورای پژوهشی می‌رسد.

۳- نحوه‌ی انجام پژوهش (با هدف دستیابی به بهترین تولید و محصول پژوهشی)

- مرکز در انجام پروژه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی محول شده به خود به عنوان متعهد، عمدتاً مدیریت پژوهش‌ها را بر عهده می‌گیرد و از طریق برون‌سپاری، از توان علمی دانشگاه‌های معتبر و بخش خصوصی و همچنین سایر مراکز تحقیقاتی و تخصصی برای ارتقاء کیفی پژوهش‌ها، بهره‌مند می‌شود.
- مرکز مجاز است تا حدودی که هیأت‌امنا تعیین می‌کند، اجرای پژوهش (پروژه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی محول شده به خود) را، با بهره‌گیری از توان نیروهای کارشناسی و اعضای هیأت علمی خود، بر عهده بگیرد.

آدرس: تهران - خیابان ولی عصر - بالاتر از میدان ونک - خیابان شهید خدای

پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۷۷۹۶۵۹-۸۸۸۷۹۹۸۱

نمابر: ۸۸۷۷۹۶۵۹

آدرس اینترنتی: www.causar.gov.ir

پست الکترونیکی: info@causar.gov.ir